

Tech en media • 09:30

Technieksectoren 'stappen over eigen schaduw' met gezamenlijk banenplan

Ardi Vleugels, Rik Winkel

Aspirant-monteurs leren bij opleidingsbedrijf Installatiewerk in Hoofddorp hoe ze een hybride warmtepomp moeten aansluiten. De installatiebranche is een van de sectoren die schreeuwt om personeel. Foto: Tammy van Nerum voor het FD

In het kort

- De bouw, de techniek en de energiesector komen 60.000 werknemers tekort.
 - Ze trekken in tien jaar een half miljard uit om de personeelstekorten te bestrijden.
 - De vakbonden zijn daar niet in gekend, hoewel ze het plan mede moeten financieren.
-

Met een nieuw 'aanvalsplan techniek' belooft het bedrijfsleven extra te investeren in het invullen van 60.000 openstaande vacatures in de bouw, de techniek en de energiesector. Daarvoor is wel financiële steun nodig van vakbonden en kabinet.

Het bedrijfsleven legt zelf €50 mln per jaar in voor onder meer duizend hybride docenten voor nieuwe regionale techniekcentra, meer kwaliteitsapparatuur voor scholing en een tienjarige werk- en ontwikkelgarantie voor nieuwkomers.

Bedrijven vragen het kabinet hun inzet te verdubbelen, zodat er €1 mrd beschikbaar komt voor tien jaar. In de €500 mln zitten ook middelen uit sectorale opleidingsfondsen, waar met vakbonden nog overleg over plaatsvindt, erkent Doekle Terpstra, voorzitter van Techniek Nederland.

Reserves

De bonden hebben de nodige reserves. 'Dit is niet met ons besproken, terwijl het over werknemers gaat en de financiering straks op tafel ligt in de fondsbesturen,' zegt Bernard Zijlstra, CNV-bestuurder metaaltechniek. 'Dat verbaast me en ik vind het niet handig'. Hij juicht het toe dat de sectoren de handen ineenslaan. De FNV is 'onder voorwaarden bereid sectoractiviteiten in te zetten', maar benadrukt eveneens dat het zelf de regie wil houden op de scholingsfondsen.

Bouwend Nederland, FME, Koninklijke Metaalunie, Techniek Nederland, WENB, VNO-NCW en MKB-Nederland willen samen intensieve loopbaanondersteuning geven, vakkrachten uit het buitenland aantrekken en de arbeidsproductiviteit jaarlijks met 1% verhogen door robotisering en digitalisering.

Hoewel de plannen niet nieuw aandoen en het tot nu toe niet lukte om genoeg mensen voor de techniek te werven én te behouden, zijn de opstellers positief. VNO-voorzitter Ingrid Thijssen: 'Dat bedrijven uit vijf sectoren samenwerken, ook vakbonden, is uniek. Bedrijven schuiven de onderlinge competitie opzij voor het gedeelde belang bij bestrijding van de personeelstekorten.'

Hoge Uitstroom

Ambitie is de instroom te verdubbelen en de hoge uitstroom te minimaliseren. Dat laatste is een groot probleem. Onlangs bleek bijvoorbeeld uit onderzoek van Wij Techniek dat de helft van de nieuwe installateurs de branche al na twee jaar weer verlaat.

Om dat tegen te gaan, gooien de brancheclubs de arbeidsmarkt compleet op de schop. Via een aparte zogeheten 'Gouden Poort' moeten vakkrachten uit de drie sectoren loopbaanondersteuning en (om)scholing krijgen. Thijssen: 'We willen voorkomen dat mensen deze branches verlaten. Iedereen die er komt werken, krijgt tien jaar lang recht op scholing, hulp en bemiddeling als zij van baan willen of moeten wisselen.'

Die opzet concurreert potentieel met de regionale mobiliteitsteams die het UWV optuigt, maar het moet juist aanvullend zijn, aldus Terpsta van Techniek Nederland. Hij benadrukt daarbij dat de bouw en installatie al over uitstekende infrastructuur beschikken.

Arbeidsmigranten

Zolang het plan nog in de opbouwfase verkeert, willen de organisaties 10.000 werknemers van buiten Europa halen, net als nu gebeurt met kennismigranten. Duitsland is het grote voorbeeld. De Bondsregering maakt het sinds maart voor vaklieden van buiten Europa gemakkelijker een visum te krijgen en ontbrekende kennis in Duitsland bij te spijkeren. Bedrijven helpen met de taal en het zoeken van een woning.

Hoe de Nederlandse bedrijven dat met het huidige woningtekort gaan regelen, is niet uitgewerkt. Verwijzend naar een rapport van een commissie onder voorzitterschap van Emile Roemer over de poore huisvesting van arbeidsmigranten zeggen ze dat voorwaarde is dat huisvesting wel 'Roemerproof' is. Het gaat uitdrukkelijk om tijdelijk verblijf met gegarandeerd terugkeer.

Desondanks ligt het politiek uiterst gevoelig. Donderdagavond was er nog speciaal kabinetsoverleg over inperking van de migratie, vooral omdat zich veel meer asielzoekers zouden melden dan voorzien. Terpstra: 'De emotie hierover moet uit het politieke debat. Het kabinet moet geen enkel instrument onbenut laten om de urgente tekorten aan te pakken.'

Docenten

Er zouden verder regionale techniekcentra moeten komen. Terpstra: 'Er is geen branche die al zo'n solide opleiding- en onderzoeksstructuur heeft als de techniek. Nu komt het erop aan alles samen te brengen in regionale techniekcentra, publiek-private hubs voor scholing. Bedrijven zetten daar hun beste apparatuur neer en spannen zich in om hybride docenten te leveren.'

Dat vergt aanpassing in de regelgeving, want bedrijfspersoneel kwalificeert nu niet als docent. Ook met standaardisering, langduriger aanbestedingen en het schrappen van belemmerende regels moet het kabinet van de bedrijven 'hup, hup, met haast' aan de slag, vindt Thijssen.

Lees ook

Meer mbo'ers

Energietransitie in gevaar door terugloop van techniekstudenten

Hoe zijn dan wél meer jongeren in de techniek te krijgen?

100.000 mbo'ers doen een studie met lage baankans, moet dat anders?

Meer tech & innovatie

Recensies: Podcast

'Bad Bets' ontleedt bedrog achter emissieloze vrachtwagen Nikola

Tech en media

Twitter zat bij adverteerders altijd al tussen de zwarte en witte lijst in

Vervoer

Vliegtaxi's in Rome in 2024: 'Wij zijn het nieuwe Uber'

Toerisme en recreatie

Booking optimistisch over vervolg op recordkwartaal